

Afwegingen in de solidaire en flexibele premieregeling: leenrestrictie en maatwerk

“De keuze tussen solidaire en flexibele premieregelingen draait vooral om maatwerk: het gebrek daaraan heeft grotere welvaartseffecten voor deelnemers dan leenrestricties”

Luke Servat (Universiteit Maastricht), Antoon Pelsser (Universiteit Maastricht), Gosse Alserda (Aegon), Rens van Gastel (PGGM)

Wat is onderzocht in het paper?

Dit paper onderzoekt de keuze tussen de solidaire premieregeling (SPR) en de flexibele premieregeling (FPR) binnen het nieuwe Nederlandse pensioenstelsel. De centrale vraag is wat zwaarder weegt voor het uiteindelijke pensioen van deelnemers: de mogelijkheid om te lenen in de SPR of de mogelijkheid tot keuzevrijheid in beleggingsbeleid op basis van risicohouding in de (praktische invulling van de) FPR. De auteurs gebruiken een gestileerd economisch model en Monte Carlo simulaties van de pensioenopbouwfase. De uitkomsten voor verschillende typen deelnemers worden vergeleken met een theoretische optimale benchmark zonder leenrestricties en met perfect maatwerk. Het onderzoek richt zich uitsluitend op de opbouwfase en laat institutionele elementen zoals solidariteitsreserves buiten beschouwing.

Wat zijn de belangrijkste bevindingen?

De resultaten laten zien dat leenrestricties vooral nadelig zijn voor deelnemers met een hoge risicobereidheid, maar dat dit effect relatief beperkt blijft ten opzichte van een verkeerd risicoprofiel binnen het beleggingsbeleid. Een gebrek aan maatwerk in het beleggingsbeleid leidt daarentegen tot grotere welvaartsverliezen, vooral voor deelnemers die sterk afwijken van de gemiddelde risicohouding. De SPR pakt relatief gunstig uit voor de ‘gemiddelde’ deelnemer, terwijl de FPR beter aansluit bij deelnemers die juist meer of minder risico willen nemen. Over verschillende economische scenario’s blijft het hoofdresultaat overeind: het welvaartsverlies van een one size fits all strategie is groter dan dat van een extra leenbeperking bij een plan met correcte risicohouding.

Wat zijn de implicaties?

- Bij de inrichting van pensioenregelingen is aandacht voor maatwerk in risicohouding cruciaal, omdat afwijkingen hiervan grote gevolgen hebben voor het ervaren pensioenwelzijn.
- Leenrestricties verlagen het risicoprofiel door leverage te beperken en drukken daarmee ook het potentiële rendement, maar veroorzaken relatief beperkte welvaartsverliezen voor de meeste deelnemers.
- Voor sociale partners en pensioenuitvoerders is duidelijke communicatie over deze afwegingen essentieel om deelnemers goed te begeleiden bij hun keuzes.

Meer weten? Lees het paper:

Afwegingen in de solidaire en flexibele premieregeling: leenrestrictie en maatwerk.